حق با شماست

info@jamejamdaily.ir

روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲

 # نان-کم-فروشی
ناظم‌زاده از تهران:
علاوه بر گرانی بدون مجوز نان توسط نانوایان، کم‌فروشی نیز باب شده که متاسفانه نبود نظارت بر نانوایان علت اصلی این مشکل است.

 # جاده-سیل
زندی از مازندران:
چند نقطه از جاده اصلی روستای کاردرکلا از توابع بابلکنار در استان مازندران بعد از سیل کماکان خراب است و مسؤولان مربوط اقدامی بابت بازسازی آن نکرده‌اند.

 # عدالت-حقوق
جمعی از شهروندان:
آیا دولتمردان با حقوق‌های ناچیز کارگران و مستمری‌بگیران توان امرار معاش دارند؟ چرا هیچ عدالتی در پرداخت حقوق و مستمری وجود ندارد؟

 # جاده-تلو
صالحی از تهران:
شهرداری منطقه ۴ تهران بدون کارشناسی اقدام به بستن خروجی جاده تلو در انتهای اتوبان بابایی شرق کرد که این موضوع باعث دورزدن متوالی شهروندان برای خارج‌شدن از این منطقه شده است.

 # سختگیری-وام
شکری از تهران:
امیدوارم سختگیری بانک‌ها برای پرداخت وام به مردم، شامل همه اقشار شود و سودجویان از این قوانین مستثنا نباشند.

 # شهروند-درخت
ابراهیمی از تهران:
از شهرداری محترم تهران درخواست می‌شود سازوکاری تشویقی برای شهروندانی که از درختان روبه‌روی منزلشان حفظ و نگهداری می‌کنند صورت دهد.

 # بومهن-آسفالت
حاتمی از تهران:
خروجی شهری بومهن به جاده فیروزکوه، آسفالت نامناسبی دارد و پر از چاله و دست‌انداز است.

 # حمایت-زنان
یک شهروند:
از دولت محترم درخواست می‌شود در راستای حمایت از زنان سرپرست خانواده، با پرداخت وام‌های قرض‌الحسنه گامی موثر برای حمایت از این افراد بردارد.

تصاویری از مسجد جامع همدان که قدمت آن به دوره قاجار برمی‌گردد. این مسجد در قلب بازار همدان قرار دارد / عکس: مهر

مشق حقوق در مساجد

طرح هر مسجد یک حقوقدان با هدف افزایش آگاهی حقوقی شهروندان کلید می‌خورد

لیلا شوقی
جامعه

اولین صحبت‌های حجت‌الاسلام سیدابراهیم رئیسی، بعد از نشستن روی کرسی ریاست قوه قضاییه کاملا روشن بود. از همان ابتدا او درباره کاهش پرونده‌های قضایی و لزوم سرعت‌بخشیدن به رسیدگی به پرونده‌ها گفت. از اسفند سال گذشته که سر کار آمد بارها بر مواضع خود تاکید کرد. شاید به همین دلیل است که برای تسهیل در دسترسی مردم به مسائل حقوقی و افزایش دانش حقوقی، از طرح «هر مسجد، یک حقوقدان» هم استقبال کرده است. طرحی که با همکاری امور مساجد، کانون وکلا و قوه قضاییه قرار است سطح آگاهی عمومی از مسائل حقوقی را بالا ببرد.

این روزها پای صحبت هر دوست و آشنا که می‌نشینی، از پرونده قضایی‌اش می‌گوید، از این که پایش برای اولین‌بار به دادگاه کشیده شده و اگر می‌دانست این خطا را انجام نمی‌داد. لبّ مطلب حرف همه‌شان، به ناآگاهی از قانون می‌رسد. شاید به‌خاطر همین است که رئیس قضا، این روزها دست روی همین قضیه گذاشته است، روی ناآگاهی و بر لزوم تسهیل دسترسی آزاد جامعه به اطلاعات و دانش حقوقی تأکید دارد: «می‌توان با همکاری مرکز رسیدگی به امور مساجد، معاونت فرهنگی قوه قضاییه و جامعه حقوقدانان و وکلای کشور، طرحی با عنوان هر مسجد، یک حقوقدان را به مرحله اجرا درآورد.» استفاده از ظرفیت‌های نخبگان حقوقدان در مساجد، ارتقای سطح آگاهی حقوقی مردم و افزایش نظم در ارتباط مردم و کاهش پرونده‌های قضایی نتیجه‌های نهایی استفاده و توجه به این طرح هستند. رئیس قوه قضاییه، به استفاده حداکثری از ظرفیت‌های حل اختلاف در سایه فرهنگ ملی و دینی در قبایل، طوایف، روستاها و خانواده‌ها تاکید کرده است. وی البته موضوع استفاده از وکلا در مسائل دیگر را نیز مهم می‌داند: «مشاوران حقوقی در کنار مشاوران املاک به ساماندهی قراردادهای مردم فعالیت کنند. برگزاری چند کلاس و کارگاه کافی نیست بلکه باید این آموزش‌ها در همه سطوح فراگیر شود و مشارکت عمومی در این زمینه بسیار اهمیت دارد.»

مسائل حقوقی را عمومی کنیم

صحبت رئیس قوه قضاییه که مطرح شد، بسیاری از شخصیت‌های حقوقی واکنش نشان دادند. یکی از اولین کسانی که از این طرح استقبال کرد، رئیس کانون وکلای دادگستری مرکز عیسی امینی بود. او به سیستم آموزشی مدرن نظام‌های حقوقی جهان با روش Street Law اشاره کرد و گفت: «باید حقوق را آسان کنیم و در مدارس و اماکن عمومی آموزش دهیم.» از نظر او طرح هر مسجد یک حقوقدان در واقع پیشگیری از بسیاری از مشکلات حقوقی کشور است. این طرح تحقق بخشیدن الزامات حقوق بشری و شهروندی در کشور است. فرهنگ‌سازی و حساسیت بخشیدن امور حقوقی در اذهان عمومی و اطلاع آنها از ابعاد مختلف حقوق می‌تواند از مهم‌ترین کمک‌هایی باشد که نظام حقوقی کشور به مردم خود ارائه می‌کند. امینی از این طرح حمایت کرده و معتقد است با وجود اجرایی شدن این طرح، نگاه اجتماعی مردم به وکلا به‌عنوان متخصص و صاحب تجربه، جایگاه موثری خواهد داشت. نکته جالب درباره این طرح، اما استقبال از این طرح در شهرستان‌هاست. اردیبهشت بود که در چند شهر کشور، از این طرح رونمایی شد و به‌طور همزمان در شهرهای اردبیل و کرمانشاه حقوقدانان در مساجد مستقر شدند. رضا ندایی، مسئول سازمان بسیج حقوقدانان استان اردبیل، درباره این طرح به میزان گفته بود: «یکی از برنامه‌های تاثیرگذار سازمان بسیج حقوقدانان استان اردبیل اجرای طرح هر مسجد یک حقوقدان است که در راستای تحقق اهداف سازمان بر سه محور آموزش همگانی حقوق در مساجد، مشاوره رایگان حقوقی برای آحاد مردم به‌ویژه برای نمازگزاران و بسیجیان پایگاه‌های مقاومت محلات و برگزاری حلقه‌های تربیتی و معرفتی شجره طیبه صالحین است.» طرحی که آن فرد منتخب به‌عنوان مربی یا استاد که احاطه و آشنایی کافی به مسائل حقوقی و قضایی دارد و دارای تجارب زیادی در زمینه وکالت و مشاوره حقوقی است، به مردم و نمازگزاران مشاوره می‌دهد. بعد از آن، مرداد بود که حجت‌الاسلام احسان رضایی، مسؤول سازمان بسیج مساجد و محلات کشور درباره این طرح صحبت و اعلام کرد که حقوقدانان با تعامل با فرمانده پایگاه مقاومت بسیج مسجد، برنامه‌هایی را برای افزایش دانش حقوقی مردم محله و ارائه خدمات حقوقی به آنان طراحی می‌کنند. اتفاقی که در دو بند قابل اجرا هستند. یکی از آنها حضور حقوقدان در جلسات مشاوره عمومی و دیگری هم استفاده از مشاوره فردی است.

طرحی با محوریت مسجد

در سال‌های اخیر، طرح‌های زیادی از طرف مرکز امور مساجد در مساجد اجرایی شده‌اند. از طرح هر مسجد یک زندانی که به آزاد کردن زندانیان غیرعمد پرداخته تا طرح هر مسجد یک جهیزیه و طرح‌های دیگر که نشان از نقش کاربردی مساجد در محله‌ها و در قاب بزرگ‌تر، اجتماع را دارند. طرح هر مسجد، یک حقوقدان هم مانند بسیاری از طرح‌های مرکز رسیدگی به امور مساجد از همین جا و از معاونت بسیج این مرکز شروع به کار کرد. با دیدن گستردگی و اثرات مثبت این طرح اما با پیشنهاد رئیسی، این طرح عمومیت پیدا کرد.

جلال حیران‌نیا، سردبیر پایگاه خبری مسجد با اشاره به این طرح به ما می‌گوید: «پیش از این ۱۲۰۰ مسجد، به‌عنوان پایلوت انتخاب شده‌اند.» نگاه حیران‌نیا به این طرح مثبت است و مشتاق اجرایی شدن این طرح است. او اهداف این طرح را ارزشمند می‌داند. مهم‌ترین دستاورد این طرح آشنایی عمومی با مسائل حقوقی، حقوق شهروندی، تحکیم بنیاد خانواده و پیشگیری و کاهش آمار طلاق، کاهش اعتیاد جوانان و کاهش خشونت خانواده‌هاست. حیران‌نیا توضیح می‌دهد اتفاقا یکی از مشکلات عمومی جامعه، یعنی آگاهی از اصطلاحات حقوقی - مالی کشور است. مسائلی مانند اطلاع از چک، سفته و کارت‌های بانکی که جزو مسائل روز هم هستند و عموم مردم با آن در ارتباطند و دانستن از این مسائل، جزو اثرات مثبت این طرح است. سردبیر پایگاه خبری مسجد امیدوار است به‌واسطه این طرح، جوانان هم جذب مساجد شوند.

کاهش ارتکاب جرم

این طرح اما به کجا کشیده شده است؟ آیا همه چیز در حد یک حرف مانده است؟ محمدرضا خوشرو، مدیرکل فرهنگ حقوقی و قضایی معاونت فرهنگی قوه قضاییه که مسئول رسیدگی این طرح هم است، از تنظیم دستورالعملی برای اجرایی شدن این طرح می‌گوید. خوشرو با اشاره به این که ارگان‌ها و سازمان‌های زیادی در این طرح نقش دارند عنوان می‌کند. مرکز امور مساجد، شورای سیاستگذاری ائمه جمعه، کانون وکلا، مرکز مشاوران حقوقی و سازمان تبلیغات از جمله ارگان‌ها و سازمان‌هایی هستند که در این طرح نقش دارند. او تاکید رئیس قوه قضاییه به اجرایی شدن این طرح را به بیانات و تاکیدات مقام معظم رهبری بر افزایش دانش حقوقی مردم، مرتبط می‌داند و معتقد است با افزایش آگاهی مردم، سوءاستفاده‌های قضایی کاهش پیدا می‌کند. خوشرو با اشاره به این طرح، درباره تاثیرات آن به ما می‌گوید: «یکی از اثرات مثبت این طرح، پیشگیری از ارتکاب جرم است.» او معتقد است با استفاده از ظرفیت‌های مساجد که امکان اجتماع اهالی مردم در آن وجود دارد، مردم می‌توانند از مشاوره متخصصی که به مسائل حقوقی آگاهی دارد، به‌صورت رایگان در فرآیندهای مختلف قضایی و دادرسی استفاده کنند. از تنظیم دادخواست و شکایات گرفته تا حل شدن مسائل به‌صورت کدخدامنشانه که در گذشته هم وجود داشته و حالا در مساجد، با وجود روحانی و یک متخصص قضایی، می‌توان دوباره این نقش را پررنگ کرد. خوشرو توضیح می‌دهد بسیاری از مردم نمی‌دانند پروسه شکایت کردن و تنظیم دادخواست تا چه حد می‌تواند از نظر مالی و زمانی برای آنها هزینه داشته باشد. در صورتی که با آگاهی از مسائل قضایی و حقوقی شخص می‌تواند به عنوان مثال متوجه شود که اتفاقا بازنده این دادخواست خود اوست و اوست که متهم است و نبود آگاهی از نظام حقوقی باعث شده پرونده‌های زیادی در مجتمع‌های قضایی وجود داشته باشد و هزینه‌های زیادی را به نظام قضایی کشور وارد کند.

انقلابی بزرگ

زندگی+

مدیرکل فرهنگ حقوقی و قضایی معاونت فرهنگی قوه قضاییه معتقد است طرح هر مسجد یک حقوقدان، انقلاب بزرگی در بحث قضایی است و با کاهش پرونده‌های قضایی در کشور انرژی بیشتری برای رسیدگی به پرونده‌های بزرگ اقتصادی کشور صرف خواهد شد؛ چرا که انرژی و فرصت قوه قضاییه اغلب صرف رسیدگی به پرونده‌هایی می‌شود که اغلب با فرهنگ‌سازی قابل حل هستند. او به درصد بالایی از پرونده‌ها یعنی پرونده‌های افترا، توهین و تهمت اشاره می‌کند که حجم بسیاری از پرونده‌های قضایی را به خود اختصاص داده است. خوشرو می‌گوید: «با گذشت می‌توان بسیاری از مشکلات را حل کرد و با ظرفیتی که فرهنگ ملی و دینی مساجد دارد، می‌توان به این مهم رسید.» از نظر او باید از این ظرفیت‌ها استفاده و به غنای فرهنگی کشور افزود. خوشرو توضیح می‌دهد که در حال حاضر این معاونت در حال تنظیم دستورالعمل برای اجرایی شدن این طرح است و حوزه‌های اهداف و مسؤولیت مراکز و ارگان‌ها را باید تنظیم کند. مدیرکل فرهنگ حقوقی و قضایی معاونت فرهنگی قوه قضاییه البته می‌گوید که برای سهولت در کار حقوقدانان، یک متن محتوایی هم تنظیم می‌کنیم تا راهنمای کار حقوقدانان باشد. خوشرو توضیح می‌دهد که با وجود همه این کارها، مطمئن خواهیم بود که درصد زیادی از پرونده‌ها و مراجعات به مراکز قوه قضاییه کاهش پیدا خواهد کرد و اثرات مثبتی هم بر جامعه خواهد گذاشت.

یادداشت:
آرش دولتشاهی
وکیل پایه یک دادگستری

طرح آشتی با حقوق

طرح هر مسجد یک حقوقدان در واقع طرح آشتی مردم با وکلاست چراکه اکنون نقش وکلا در جامعه به نوشدارو بودن، تبدیل شده است.

مردم هر زمانی که با مشکلی روبه‌رو می‌شوند یا این که در معرض آسیب قرار می‌گیرند، با وکلا ارتباط برقرار می‌کنند، درصورتی که در بسیاری از مواقع با یک مشورت کوتاه، شاید یک مشورت نیم‌ساعته، با هزینه خیلی کم، می‌توان از بروز بسیاری از مشکلات جلوگیری کرد و دیگر از پروسه‌های طولانی، تنظیم دادخواست، رفتن به دادگاه، استخدام وکیل و بروز بسیاری دیگر از اتفاقات جلوگیری کرد.

رسالت وکلا، تحقق عدالت است و مشاوره رایگان به عموم مردم که یکی از نقش‌های وکلا هم است. لازم به یادآوری است طرح هر مسجد یک حقوقدان، در راستای هدف و اجرایی شدن این رسالت است. باید توجه داشت که وکلا، دیدبان عدالت هستند و با اجرایی شدن این طرح، وکلا می‌توانند هم با نظام جمهوری اسلامی تعامل کنند و هم این که کمکی برای مردم باشند.

امروز با وجود آگاهی نداشتن بیشتر مردم به مسائل حقوقی و مشورت نکردن با حقوقدانان شاهد افزایش پرونده‌ها در نظام قضایی کشور هستیم.

من و همکاران وکیلم هر روز شاهد مراجعانی هستیم که اتفاقا به‌دلیل نبود آگاهی با مشکلات حقوقی مواجه شده‌اند. به عنوان مثال من مراجعه‌کننده‌ای داشتم که به یک شرکت اعزام دانشجو به خارج از کشور، ۳۰۰ میلیون تومان پرداخت کرده بود؛ شرکتی که به‌صورت صوری به ثبت رسیده بود.

شرکت‌هایی که در کشور هم تعدادشان خیلی زیاد است و به خاطر همین ناآگاهی است که این همه مشتری دارند. تعداد پرونده‌های قضایی در مورد کلاهبرداری‌های مسکن که تعدادشان خیلی زیاد است. من با مالکانی مواجه شدم که ۲۰۰ دستگاه خانه به ارزش سه میلیارد تومان از یکی از مشاوران املاک خریده بودند.

درصورتی که اگر آنها از دانش حقوقی مطلع بودند، می‌دانستند که برای خرید ملکی باید حداقل سند مالکیتی داشته باشند. با یک مشاوره ساده و با یک وکیل می‌توان از بسیاری از مشکلات حقوقی کاست.

اتفاقا توجه رئیس قوه قضاییه به مشاوران املاک و استفاده از وکلا در این مراکز هم تیزبینی دیگری در این زمینه است که باعث کاهش پرونده‌های قضایی کشور می‌شود.

ما با بسیاری از فارغ‌التحصیلان رشته حقوق مواجه هستیم که سواد حقوقی دارند اما از آنها استفاده نمی‌شود. نکته مهمی که با به‌کارگیری و استفاده از سواد حقوقی وکلا، کمک زیادی به رفع مشکلات و بی‌سروسامانی در حوزه مشاوره املاک که اتفاقا پرونده‌های زیادی هم دارد، خواهد کرد.